

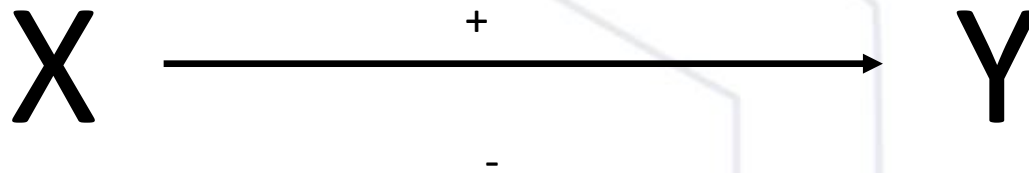
Kako komparirati

The "trijada"

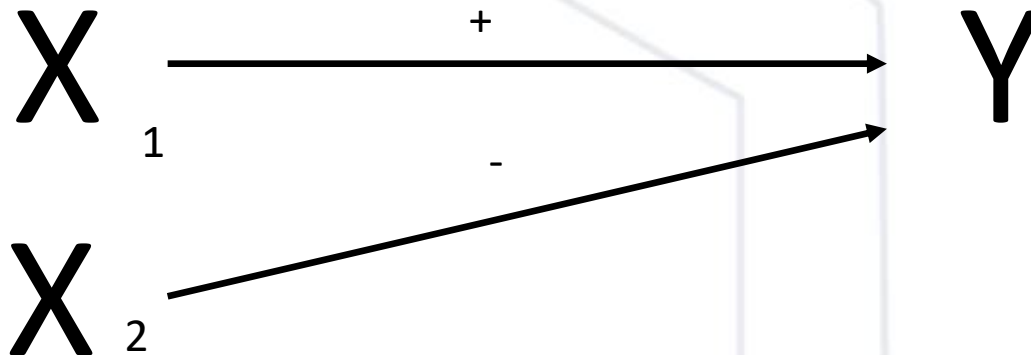
Uvijek pođimo od teorije

- Teorija je smisleni iskaz o povezanosti dviju pojava u stvarnom svijetu

Uvijek pođimo od teorije

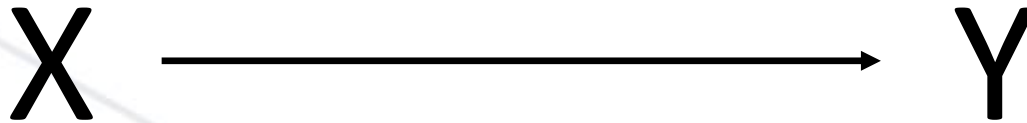
- Teorija je smisleni iskaz o povezanosti dviju pojava u stvarnom svijetu

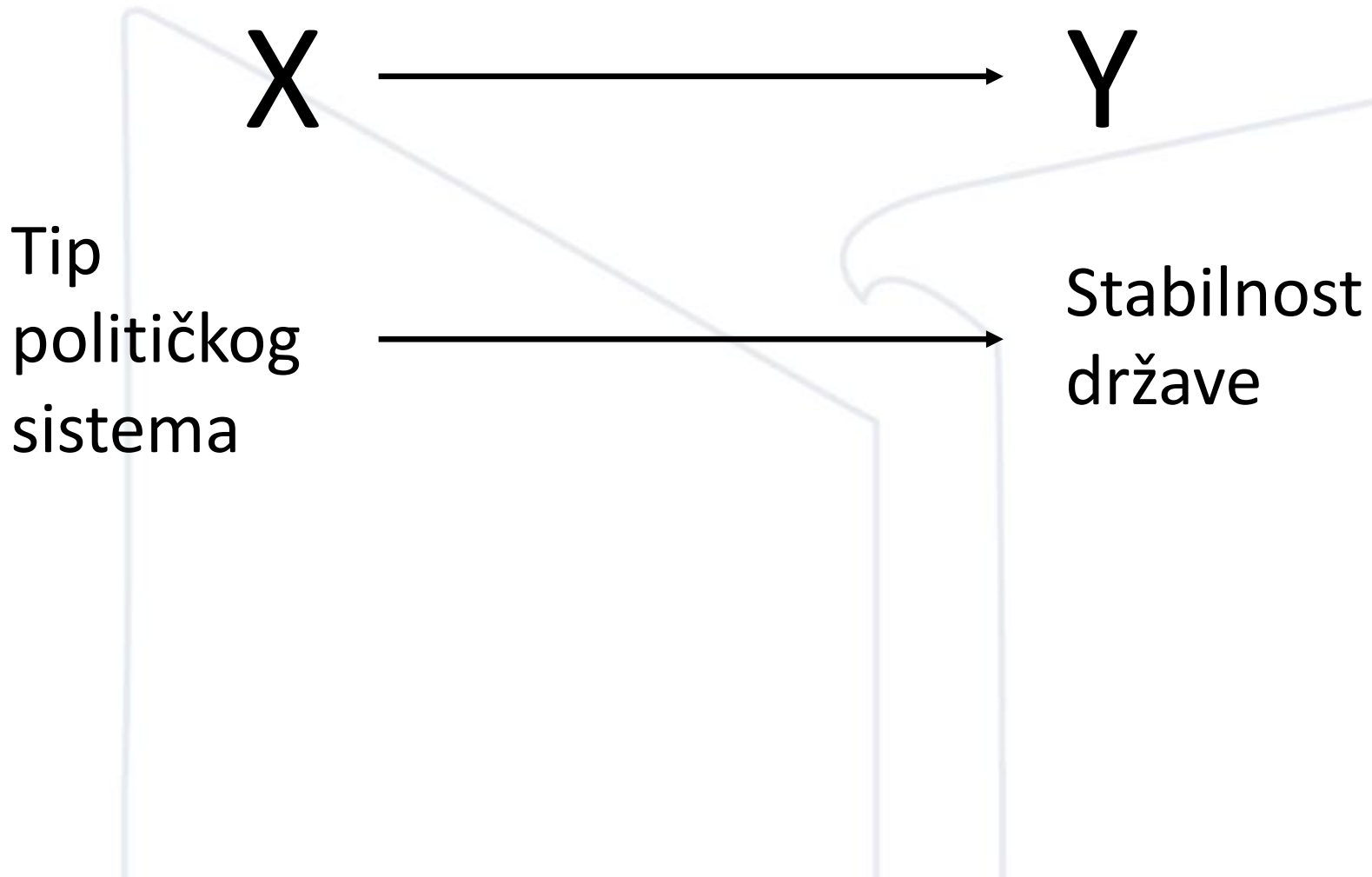
Od varijabli do podataka...

- Suština komparativne metode je promatranje i kompariranje pažljivo odabranih informacija (u odnosu na vrijeme, prostor ili oboje) na osnovu smislene povezanosti između varijabli
- Varijabla je koncept koji se može posmatrati i na kome vrijednosti mogu varirati.
- Ako ne variraju, onda je konstanta i nije korisna za istraživanje.

Primjer: Linc i Stepan – Uticaj tipa političkog sistema na stabilnost države (1996)

Primjer: Linc i Stepan – Uticaj tipa političkog sistema na stabilnost države (1996)

Primjer: Linc i Stepan – Uticaj tipa političkog sistema na stabilnost države (1996)

Predsjednički	→	Nestabilno
Parlamentarni	→	Stabilno

Klasifikacije i tipologije u komparaciji

- Varijacija iskazana kroz kategorije klasifikacije ili tipologije – nominalne varijable
- Npr. predsjednički/parlamentarni, istočni/zapadni, liberalna demokratija / istočnoazijski režim / komunistički režim...
- Varijacija i u vidu ordinalne ili intervalne skale, npr. rast GDP-a

Kratka rekapitulacija

- Pitanje uzročnosti u društvenim naukama
- Interna i eksterna validnost (u udžbeniku naziv unutarnja i izvanjska)

Primjer

- Pitanje: Šta utiče na to da u nekoj državi dominiraju socijalne politike?
- H1: Socio-ekonomski pokazatelji su ti koji povećavaju vjerovatnoću postojanja socijalne politike (industrijalizacija, stopa privrednog rasta, demografija...)
- H2: Postojanje snažnih lijevih stranaka povećava vjerovatnoću socijalne politike

Primjer

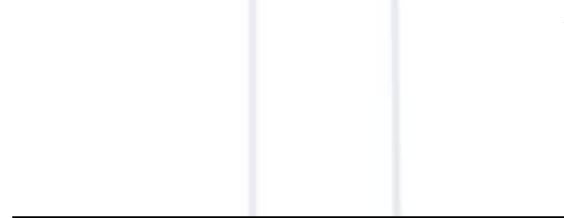
X1 = socijalno-ekonomski
pokazatelji

X2 = politički pokazatelji

Y = pokazatelji socijalnih
javnih politika

X1 i X2 jedna drugu kontrolišu – kontrolna varijabla

Odabir slučajeva

- Slučaj – jedinica analize koje su uporedive na određenom nivou mjerenja
 - Individua (birač, građanin, poslanik...)
 - Dio sistema (izborni sistem, system socijalnih davanja...)
 - Politički sistem (lokalna samouprava, regija, država)
- Nivo analize zavisi od istraživačkog pitanja
- Mogućnost analize na više nivoa – tzv. multilevel analiza

Odabir slučajeva u odnosu na broj i vrijeme

Broj slučajeva

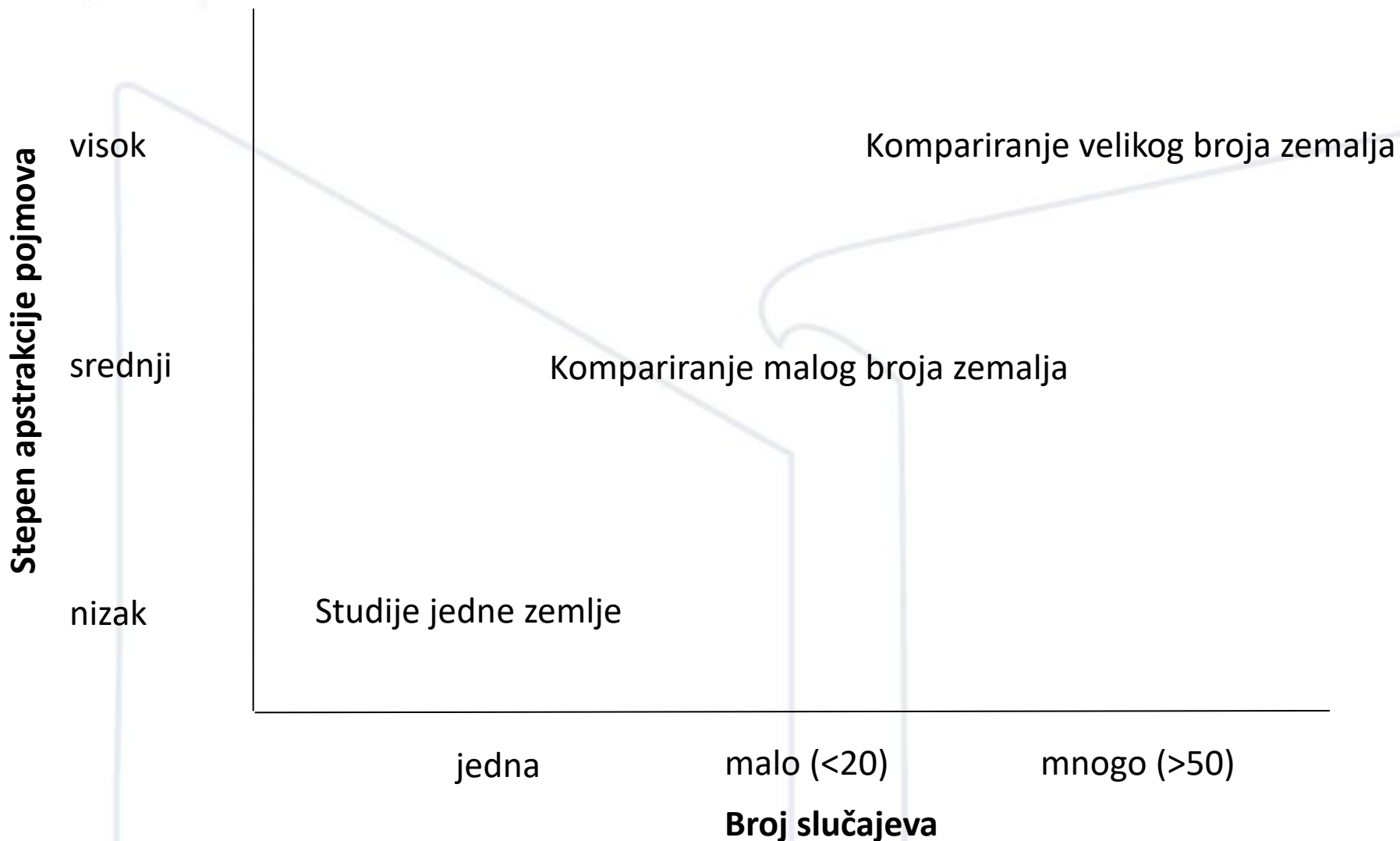

- 1) Studija slučaja (u jednoj vremenskoj tački)
- 2) Vremenski niz (jedan slučaj kroz vrijeme)
- 3) Zatvoreni univerzum (relevantni slučajevi u relevantnim razdobljima)
- 4) Višesekcijska analiza (svi slučajevi u jednoj vremenskoj tački)
- 5) Skupna analiza (maksimalan broj slučajeva i u vremenu i u prostoru)

Odabir slučajeva u odnosu na broj i vrijeme

- 1) Studija slučaja (u jednoj vremenskoj tački)
 - Post hoc vrednovanje
 - Izučavanje odstupajućeg slučaja
 - Studija kritičnog ili ključnog slučaja
 - Priprema za formiranje hipoteza
- 2) Vremenski niz (jedan slučaj kroz vrijeme)
 - Longitudinalna studija
 - Identifikovanje promjene
- 3) Zatvoreni univerzum (relevantni slučajevi u relevantnim razdobljima)
 - Fokusirana komparacija
- 4) Višesekcijska analiza (svi slučajevi u jednoj vremenskoj tački)
 - Okolnosti konstantne, uključene varijable variraju
 - Velika komparativna istraživanja
- 5) Skupna analiza (maksimalan broj slučajeva i u vremenu i u prostoru)
 - Velika komparativna istraživanja koja se ponavljaju kroz vrijeme

Upoređivanje strategija po dva kriterija

Logika komparacije: povezivanje slučajeva sa varijablama

- Džon Stjuart Mil – *A System of Logic* (1843)
 - Metoda razlike
 - Metoda slaganja
- Principi Džona Stjuarta Mila:
 - Eksperimentalna varijansa
 - Morate imati varijaciju na zavisnoj varijabliu
 - Varijansa greške
 - Slučajni ishodi
 - Nevažna varijansa
 - Kontrolne varijable

Razlike između dva dizajna

	Dizajn najsličnijih sistema			Dizajn najrazličitijih sistema		
	Slučaj 1.	Slučaj 2.	Slučaja 3.	Slučaj 1.	Slučaj 2.	Slučaj 3.
osobine	a	a	a	a	d	g
	b	b	b	b	e	h
	c	c	c	c	f	i
Ključni objašnjavajući faktori	x	x	ne-x	X	x	x
Ishod koji treba tumačiti	y	y	ne-y	y	y	y

Primjer 1 – Wickham, Crowley

Tip seljaka koji će poduprijeti gerilsku borbu, 1993

slučajevi	Kuba	Venecuela	Gvatemala	Kolumbija	Peru	Bolivija
Ključne skupine seljaka (X)	Naseljenici bez prava	napoličari	zakupci	napoličari	kmetovi	Mali posjednici
Ishod koji se tumači (Y)	Podrška gerilskoj borbi	Podrška gerilskoj borbi	Podrška gerilskoj borbi	Podrška gerilskoj borbi	Podrška gerilskoj borbi	Izostanak podrške gerilskoj borbi

Dizajn najsličnijih sistema

Primjer 2 – Luebbert

uticaj tipa klasnog saveza na formiranje režima, 1991

University of Montenegro slučajevi	Britanija	Francuska	Švajcarska	Belgija	Holandija
Klasni savez (X)	Srednja Vs. radnička	Srednja Vs. radnička	Srednja Vs. radnička	Srednja Vs. radnička	Srednja Vs. radnička
Ishod (Y)	liberalizam	liberalizam	liberalizam	liberalizam	liberalizam

slučajevi	Danska	Norveška	Švedska	Čehoslovačka
Klasni savez (X)	Radnička + srednji sloj seljaka	Radnička + srednji sloj seljaka	Radnička + srednji sloj seljaka	Radnička + srednji sloj seljaka
Ishod (Y)	socijaldemokratija	socijaldemokratija	socijaldemokratija	socijaldemokratija

slučajevi	Njemačka	Italija	Španija
Klasni savez (X)	Srednja + srednji sloj seljaka	Srednja + srednji sloj seljaka	Srednja + srednji sloj seljaka
Ishod (Y)	fašizam	fašizam	fašizam

Dizajn najrazličitijih sistema